

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดของผู้คองชิ่งหญิง หัตถสถานหญิง กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความสนใจในการอ่าน และการใช้ห้องสมุดของผู้คองชิ่งหญิง ในด้านประเภทของสิ่งพิมพ์ และสาขาวิชา รวมทั้งศึกษา ปัญหา และอุปสรรคของการอ่าน และการใช้ห้องสมุดของผู้คองชิ่งหญิง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม 1 ชุด เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้คองชิ่ง มีคำถามเกี่ยวกับ สถานภาพส่วนตัว ความสนใจในการอ่าน และการใช้ห้องสมุดของผู้คองชิ่ง ปัญหาและอุปสรรคในการอ่านและการใช้ห้องสมุด ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดหัตถสถาน เพื่อปรับปรุงงานหนังสือและนิตยสาร คำนสถานที่ที่นั่งอ่าน คำนบริการอ่าน ให้อืม และคำนเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 364 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนมา 321 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.18 ของแบบสอบถามที่ไ้ส่งไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ความสนใจในการอ่าน และการใช้ห้องสมุดของผู้คองชิ่งหญิง ปัญหาและอุปสรรคในการอ่าน และการใช้ห้องสมุด ได้มาแจกแจงค่าตอบแต่ละรายการ นำเสนอในรูปแบบตาราง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อเปรียบเทียบระดับของปัญหา ผลการวิจัยสรุปและอภิปรายไ้ดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้คองชิ่ง

ผู้คองชิ่งหญิงที่เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัย ที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 19-41 ปี มีคองชิ่งเคยประกอบอาชีพมาก่อนการคองโทษ โดยประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด ก่อนการคองโทษผู้คองชิ่งจบการศึกษาระดับ ม.4 หรือ ม.ศ. 3 มากที่สุด เมื่อคองโทษผู้คองชิ่งบางคนเข้ารับการศึกษาคองเนื่อง และบางคนไม่เข้ารับการศึกษาคองเนื่อง โดยมีปริมาณเท่า ๆ กัน สำหรับการศึกษาคองเนื่องที่ผู้คองชิ่ง

สนใจมากคือ การศึกษาวิชาเฉพาะ (เสริมสวย) ทั้งนี้เพราะผู้ต้องขังเป็นผู้หญิงจึงให้ความสนใจในเรื่องความสวยงามเป็นหลัก สำหรับงานที่ทำในทัณฑสถาน ผู้ต้องขังหญิงทำงานประเภทเย็บจักรมากที่สุด ผู้ต้องขังหญิงที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้น ทำงานคอกไม้มาก ในขณะที่ผู้ต้องขังการศึกษาระดับปริญญาทำงานสิ่งประดิษฐ์มาก จากงานที่ผู้ต้องขังทำในทัณฑสถานหญิง จะเห็นว่างานที่ปฏิบัติเป็นงานที่สัมพันธ์กับเพศหญิงอีก เช่น เดียวกัน

2. ความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดของผู้ต้องขังหญิง

โดยส่วนรวมแล้ว ผู้ต้องขังหญิงสนใจอ่านหนังสือ และนิตยสารในระดับปานกลาง เรื่องที่สนใจอ่าน ได้แก่ ภาษา สารคดีท่องเที่ยว เรื่องสั้น ประวัติศาสตร์ ความรู้ทั่วไป พุทธศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี การพยาบาล การทำอาหาร ศิลปะ ปรัชญา กีฬา วรรณคดี เพลง นวนิยาย นิทาน แต่หากพิจารณาตามระดับการศึกษาพบว่า สารคดีท่องเที่ยว เป็นหนังสือที่ผู้ต้องขังระดับปริญญาสนใจอ่านมากที่สุด ซึ่งแสดงว่าระดับการศึกษาของผู้ต้องขังที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความสนใจอ่านเรื่องประเภทสารคดีท่องเที่ยว สำหรับความสนใจอ่านเรื่องประเภทอื่น ๆ ปรากฏว่า ผู้ต้องขังระดับอาชีวศึกษา มัธยมปลาย มัธยมต้นสนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ ในระดับปานกลาง

สำหรับการใช้ห้องสมุด ผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับปริญญาและอาชีวศึกษา มีประสบการณ์ในการใช้ห้องสมุด เพราะเคยใช้บริการห้องสมุดก่อนต้องโทษ ผู้ต้องขังที่ไม่เคยใช้บริการห้องสมุดมาก่อนเป็นผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับมัธยม เมื่อผู้ต้องขังเข้ามาอยู่ในทัณฑสถานแล้ว ผู้ใช้บริการห้องสมุดก็ยังเป็นผู้ต้องขังที่มีการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา มัธยมปลาย ปริญญา มากกว่าผู้ต้องขังระดับมัธยมต้น ดังนั้นการใช้ห้องสมุดก่อนและระหว่างต้องโทษสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของผู้ต้องขัง ส่วนเวลาในการเข้าใช้ห้องสมุดผู้ต้องขังทุกระดับการศึกษาใช้ห้องสมุดทุกวัน เมื่อมีเวลาว่าง หรือใช้สัปดาห์ละครั้ง ผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้น อาชีวศึกษา และปริญญา นิยมเข้าใช้ห้องสมุดในวันธรรมคา เวลา 12.00 น. - 13.00 น. ส่วนผู้ต้องขังการศึกษาระดับมัธยมปลายพอใจที่จะเข้าใช้ห้องสมุดในวันอาทิตย์ช่วงเช้า 9.00 น. - 12.00 น.

สำหรับจุดประสงค์ในการใช้ห้องสมุด กลุ่มผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้น มัธยมปลาย อาชีวศึกษา มีจุดประสงค์ในการใช้ห้องสมุด เพื่อใช้เวลาว่าง

ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด แต่ผู้ต้องขังระดับปริญญามีจุดประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อให้ตนมีความรู้เพิ่มเติมในด้านการหาสิ่งพิมพ์ จะเห็นว่าผู้ต้องขังที่มีระดับการศึกษาสูง เป็นกลุ่มที่มีจุดเป้าหมายในการใช้ห้องสมุดที่มั่นคง เห็นความสำคัญของการ เข้าใช้และมีเป้าหมายของการ เข้าใช้ห้องสมุดมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ในด้านการหาสิ่งพิมพ์ ผู้ต้องขังทุกระดับการศึกษาหาสิ่งพิมพ์ที่ตนต้องการ โดยถามบรรณารักษ์ ยกเว้นผู้ต้องขังระดับปริญญาให้เจ้าหน้าที่หยิบให้ ผู้ต้องขังใช้สิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือภาษาไทย และนิตยสารภาษาไทยมาก แต่ผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับปริญญาจะใช้สิ่งพิมพ์ทุกประเภทที่มีในห้องสมุดทัตสาดานหญิงสูงกว่าผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้น มัธยมปลาย และอาชีวศึกษา ซึ่งผู้ต้องขังที่มีการศึกษาทั้ง 3 ระดับ จะใช้หนังสือภาษาไทย และนิตยสารภาษาไทยเท่านั้น

ในห้องสมุดทัตสาดานหญิง ผู้ต้องขังใช้สิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสารไทย หนังสือภาษาไทย นิตยสารภาษาต่างประเทศ หนังสือภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง ผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และปริญญา ใช้นิตยสารภาษาไทยมาก ในขณะที่ผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้นและปลาย ใช้นิตยสารภาษาไทยในระดับปานกลาง จากข้อมูลดังกล่าวเห็นได้ว่าระดับการศึกษามีผลกระทบต่อระดับของการใช้นิตยสารภาษาไทย

สำหรับ เนื้อหาของหนังสือที่ผู้ต้องขังอ่านโดยทั่วไป ได้แก่ ประวัติศาสตร์ พุทธศาสนา ผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้นอ่านหนังสือประวัติศาสตร์มากที่สุด ผู้ต้องขังการศึกษามัธยมปลายอ่านหนังสือชนบทกรรมนิยมประเพณี ภาษา เรื่องสั้น นวนิยายในระดับปานกลางมาก ผู้ต้องขังการศึกษาระดับอาชีวศึกษาอ่านสารคดีมาก และผู้ต้องขังระดับปริญญาอ่านประวัติศาสตร์ในระดับมาก

หนังสือประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ทั่วไป ปรัชญา พุทธศาสนา ชนบทกรรมนิยม ภาษา การพยาบาล การทำอาหาร ศิลปะ เพลง กีฬา วรรณคดี สารคดี ประวัติศาสตร์ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย มีผู้อ่านในระดับปานกลาง โดยผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้น มัธยมปลาย อาชีวศึกษา อ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ต่างกัน ระดับปานกลาง ผู้ต้องขังระดับปริญญาอ่านความรู้ทั่วไปในระดับมาก สำหรับการใช้นิตยสารภาษาไทย ผู้ต้องขังนิยมอ่านกุลสตรี ขวัญเรือน คิฉิน โลกดีลับ ในระดับมาก ผู้ต้องขังที่มี

การศึกษาระดับมัธยมต้นนิยมอ่าน สตรีสาร ลลนา ผู้หญิง สกุลไทย แพรว โลกทิพย์ กุลสตรี โลกลีลา คิฉิน ขวัญ เรือน ขณะที่ผู้ต้องขังการศึกษาระดับมัธยมปลายอ่าน ลลนา เปรียว กานกา สตรีสาร แพรว สกุลไทย คิฉิน โลกทิพย์ โลกลีลา กุลสตรี ผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษาอ่าน ลลนา ผู้หญิง สตรีสาร สกุลไทย โลกทิพย์ โลกลีลา แพรว กุลสตรี คิฉิน ขวัญ เรือน และนิตยสารที่ผู้ต้องขังการศึกษาระดับปริญญาอ่าน ได้แก่ กานกา ผู้หญิง สตรีสาร แพรว กุลสตรี สกุลไทย คิฉิน ขวัญ เรือน โลกทิพย์ โลกลีลา

สำหรับนิตยสารภาษาต่างประเทศที่มีในห้องสมุดที่สถานหนึ่ง ที่ได้รับความสนใจอ่าน หรือภาพที่ปรากฏ ได้แก่ Newsweek, Home and Garden โดยผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้นอ่าน Elle, Women Weekly, Life, House keeping, Rock and Folk, New Yorker, Women Magazine, Time, Home and Garden, Newsweek ผู้ต้องขังที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลายอ่าน House Keeping, Newsweek, Women Weekly, Vogue, Time, Sawasdee, Home and Garden, Match, Women Magazine, Gente นิตยสารภาษาต่างประเทศที่ผู้ต้องขังระดับอาชีวศึกษาอ่าน ได้แก่ Rock and Folk, New Yorker, Women Magazine, Vogue, Time, House keeping, Newsweek, Women Weekly, Life, Home and Garden และนิตยสารภาษาต่างประเทศที่ผู้ต้องขังระดับปริญญาอ่านคือ Femme-Actual, House keeping, New Yorker, Women Magazine, Vogue, Life, Newsweek, Home and Garden, Women Weekly, Time

3. ปัญหาและอุปสรรคในการอ่านและการใช้ห้องสมุด

ปัญหาและอุปสรรคในการอ่าน และการใช้ห้องสมุด ได้แก่ จำนวนที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ เนื้อที่ห้องสมุดคับแคบ หนังสือเก่า นิตยสารเก่าไม่ทันสมัย จำนวนหนังสือที่ต้องการอ่านมีไม่พอ หนังสือชำรุด เนื้อหาของหนังสือไม่ตรงความสนใจ ห้องสมุดมีแสงสว่างไม่เพียงพอ ร้อนอึดอัด ผู้ใช้ไม่สามารถยืมสิ่งพิมพ์ทุกประเภทได้ ผู้ใช้ไม่สามารถหยิบสิ่งพิมพ์บางประเภทได้เอง แผนงานบริหารการให้ความรู้ที่น่าสนใจ ระเบียบการใช้ห้องสมุด เมฆงวค ห้องสมุดขาดคู่มือช่วยค้นหาหนังสือ บรรณารักษ์ไม่ช่วยเหลือแนะนำการอ่าน เวลาที่กำหนดให้ใช้ห้องสมุดไม่เหมาะสม การจัดเก็บหนังสือสับสนหายาก เจ้าหน้าที่ไม่เต็มใจบริการ

ปัญหาคงกล่าว เป็นปัญหาที่ผู้ใช้ประสบอยู่ในระดับกลาง ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะปรากฏจริงใน ห้องสมุดทัศนศึกษา

สำหรับความต้องการให้ปรับปรุงห้องสมุด ผู้ต้องซึ่งมีความต้องการที่จะให้ ปรับปรุงห้องสมุดในค่านต่าง ๆ ในระดับปานกลางดังนี้ ให้ยืมหนังสือออกนอกห้องสมุดได้ จัดหาหนังสือที่ตรงความสนใจ เพิ่มขึ้น จัดหานิตยสารให้ทันสมัย เพิ่มจำนวนที่นั่งอ่าน ขยาย เวลาการใช้ห้องสมุดให้มากขึ้น จัดหาสิ่งพิมพ์ที่คิดตามเหตุการณ์ได้ เช่น หนังสือพิมพ์ จักรยานนิตยสาร เกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจ ซ่อมแซมหนังสือให้อยู่ในสภาพดี ควรให้ผู้ใช้ หยิบหนังสือทุกประเภทอ่านได้ จัดกิจกรรมภายในห้องสมุดเพิ่มขึ้น เช่น เล่าเรื่องหนังสือ จัดห้องสมุดเคลื่อนที่ไปตามเรือนนอน ควรขยายเนื้อที่ห้องสมุด ตกแต่งห้องสมุดให้สโล การบริการของเจ้าหน้าที่ควรคล่องแคล่วมากกว่านี้

สำหรับข้อเสนอแนะที่ผู้ต้องซึ่งเสนอให้ห้องสมุดปรับปรุงในค่านต่าง ๆ นั้น ได้แก่ ค่านหนังสือและนิตยสาร ผู้ต้องซึ่งมีความเห็นว่า ควรมีนิตยสารฉบับปัจจุบัน ค่านสารคดี และบันเทิง เช่น โกลัสมอ โลกคนตรี หนังสือค่านวิชาชีพ เช่น หนังสือเกี่ยวกับการ เสริมสวย เย็บปักถักร้อย ข้อเสนอเกี่ยวกับนิตยสารค่านการแพทย์ และการบันเทิงเช่นนี้สะท้อนให้เห็น ความต้องการของผู้ต้องซึ่งในค่านความบันเทิงและความต้องการรู้ เรื่องสุขภาพ อนามัย วิธีบำบัดโรคภัย ตลอดจนต้องการความรู้และข้อมูลทางวิชาชีพ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานที่ และที่นั่งอ่าน ผู้ต้องซึ่งแนะนำให้ขยายห้องสมุดให้กว้างกว่านี้ ควรมีที่นั่งอ่านเป็นโต๊ะสี่เหลี่ยม มีเก้าอี้เข้าชุด 4 ตัว หรือ 6 ตัว ไม่ควรใช้เก้าอี้เลค เซอร์อ่านหนังสือ ส่วนการบริการ ผู้ต้องซึ่งต้องการให้มีการให้ยืมไปอ่านที่เรือนนอนได้ ตลอดจนอนุญาตให้ยืมหนังสือทุกประเภท อ่านได้ ข้อเสนอแนะสุดท้ายในเรื่องการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดนั้น ผู้ต้องซึ่งอยาก ให้จัดเจ้าหน้าที่ห้องสมุดบริการตอบคำถามและแนะนำการใช้ห้องสมุด รวมทั้งให้เจ้าหน้าที่ ห้องสมุดมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกว่านี้

แนวเหตุผลของการวิจัยที่กำหนดไว้ คือ ความสนใจในการอ่าน และการใช้ บริการห้องสมุด มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของผู้ต้องทั้ง จากผลของการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ต้องซึ่งที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมคือ ระดับอาชีวศึกษา และระดับปริญญา มีความสนใจในการอ่าน และการใช้บริการห้องสมุดมากกว่าระดับมัธยมต้น และมัธยมปลาย

คั้งที่เมื่อพิจารณาจากการมีประสบการณ์ในการ เข้าใช้ห้องสมุดก่อนห้องโทษ ผู้คองซังที่มี การศึกษาระดับปริญญาและอาชีวศึกษาเคยใช้ห้องสมุดนอกทัณฑสถานมาก่อน ทำให้ทราบคิ ว่าจะไค้ประโยชน์จากการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อการศึกษา เพื่อการฝึกอาชีพ เพื่อการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระดับสูงขึ้นไป เมื่อผู้คองซังเข้ามาอยู่ในทัณฑสถานจึงมี ความสนใจคองเนื่องไมละทิ้งผลประโยชน์ที่จะไค้จากห้องสมุด สำหรับการเข้าใช้ห้องสมุดทัณฑสถาน ผู้คองซังทุกระดับการศึกษาสนใจในการใช้บริการห้องสมุด คั้งที่ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้คองซัง เข้าใช้ห้องสมุดทุกวัน แคว้วัตถุประสงค์ของการ เข้าใช้ห้องสมุดของผู้คองซังที่มี การศึกษาในระดับปริญญาจะมีน้ำหนักซึ้ให้ เห็นว่า ผู้คองซังที่มีการศึกษาสูงจะมีเป้าหมาย มีเหตุผลที่คิในการใช้ห้องสมุด ในขณะที่ผู้คองซังที่มีการศึกษา ระดับต่ำลงไป เข้าห้องสมุด เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

สำหรับความสนใจอ่านสิ่งพิมพ์เรื่องต่าง ๆ ที่ทัณฑสถานหญิง กรุงเทพมหานคร ผู้คองซังที่มีการศึกษาสูงในระดับอาชีวศึกษา และปริญญา สนใจอ่านสิ่งพิมพ์ประเภทสารคดี ประวัติศาสตร์ ความรู้ทั่วไป ผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของ Rubin (1983 : 361-363) ที่พบว่า ผู้คองซังสนใจอ่านเรื่องทางประวัติศาสตร์มากกว่าเรื่องอื่น ๆ คั้งนั้นจึงกล่าวไค้ว่า ผู้คองซังที่มีการศึกษาในระดับคั้งกล่าว สนใจอ่านสิ่งทีให้ความรู้มากกว่า ผู้คองซังที่มีระดับการศึกษาต่ำลงมา ซึ่งสนใจอ่านสิ่งพิมพ์เนื้อหาคั้งกล่าว ในระดับปานกลาง สำหรับนิตยสาร ผู้คองซังทุกระดับให้ความสนใจอ่านนิตยสารภาษาไทยในปริมาณมากกว่า นิตยสารต่างประเทศ

ข้อจ้งกัในการวิจัย

ผู้คองซังมีความหวั่นเกรง กังวลในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับห้องสมุดเพราะ เกรงว่า จะมีผลคองการถูกคุมขัง เช่น ถูกลงโทษให้ทำงานหนักเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยคองซึ้แจ้งว่า การแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงห้องสมุดไมไค้เป็นการผิดระเบียบ ราชทัณฑ์แต่อย่างไค้ หากเป็นการช่วยพัฒนางานห้องสมุดให้ก้าวหน้าขึ้น

กา. ขอ ให้อุคอบแจ้ วจุติกาการศึกษาไมไค้ได้รับความร่วมมือ มีการปกปิดนิกคิเหมือน ข้อเท็จจริงจึงคองตรวจสอบซักถามให้ไค้ข้อมูลที่ถูกต้อง สาเหตุที่ผู้คองซังทำเช่นนั้นกัเพื่อ หลีกเลียงการทำงานบางประเภท หรือการคองเข้าเรียนในโครงการศึกษานอกโรงเรียน

ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้ออกระเบียบให้ทุกเรือนจำและทัณฑสถานส่งเสริมการศึกษา พัฒนาให้
ผู้ต้องขังที่อ่านเขียนไม่ได้ ให้อ่านเขียนได้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้ต้องขังในฐานะผู้ใช้ของห้องสมุดทัณฑสถานหญิงได้ระบุปัญหา
และอุปสรรคที่เกิดจากการอ่าน และการใช้ห้องสมุด ตลอดจนความต้องการและข้อเสนอแนะ
ให้ห้องสมุดปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการจัดหาทรัพยากรห้องสมุด ในรูปหนังสือ นิตยสาร
และหนังสือพิมพ์ การจัดสภาพภายในห้องสมุดเพื่อสะดวกแก่การใช้และการอ่าน การจัดบริการ
ในลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะของ
ผู้ใช้ เป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด และผู้ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาประกอบการดำเนินงาน
นอกจากนี้จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอให้ข้อเสนอแนะ เป็นแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร เรือนจำ

1. จากการศึกษาถึงการดำเนินงานและสภาพของห้องสมุดเรือนจำในต่างประเทศ
พบว่ามีรัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบให้ความสำคัญต่อผู้ต้องขัง ก็จะได้เห็นได้จาก
การจัดสรรทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ตลอดจนวัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อเสริมการอ่าน
สร้างความรู้ ตลอดจนอำนวยความสะดวกแก่ผู้ต้องขังที่ขาดเสรีภาพ สำหรับประเทศไทย
ห้องสมุดเรือนจำมีวัตถุประสงค์ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน จัดหาหนังสือ หรือครุภัณฑ์อื่น ๆ
เพื่อนันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมเวลาว่าง ให้ข้อมูลต่าง ๆ ทางการศึกษา ค่านิยม
วัฒนธรรม วิชาการ การฝึกวิชาชีพ การแนะนำเรื่องฝึกวิชาชีพ ข้อมูลเหล่านี้อาจปรากฏ
อยู่ในสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์ ซึ่งให้สาระที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ ผู้บริหารเรือนจำควร
พิจารณาให้ห้องสมุดเรือนจำได้มีสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์บ้าง เพราะจากการวิจัยด้าน
ความคิดเห็นของผู้ต้องขังพบว่า ผู้ต้องขังอยากให้มีหนังสือพิมพ์รายวันอ่าน
2. เนื่องจากทรัพยากรที่มีในห้องสมุดมีจำกัด ทัณฑสถานอาจติดต่อขอสิ่งพิมพ์
เป็นอนินันตนาการจากมวลชน และคัดเลือกเรื่องที่เหมาะสมนำไปให้บริการแก่ผู้ต้องขัง
3. เนื่องจากบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดต้องการความรู้ในการปฏิบัติ
งานห้องสมุด ทัณฑสถานสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือจากสมาคมห้องสมุด และสถาบัน
ที่สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ให้ช่วยชี้แนะ หรือจัดการอบรมระยะสั้น ๆ เฉพาะเรื่องให้

ข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ทำหน้าที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเรือนจำ

ด้านการส่งเสริมการอ่าน เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ทำหน้าที่บรรณารักษ์ห้องสมุดเรือนจำมีส่วนช่วยให้ผู้ต้องขังที่อคติไม่เคยใช้บริการห้องสมุด กลายมาเป็นผู้นิยมการอ่านเมื่อต้องโทษได้ บรรณารักษ์ควรหาโอกาสสอบถาม ความต้องการในการอ่านจากผู้ต้องขัง เพื่อปรับปรุงจัดหนังสือให้ตรงตามความต้องการของผู้ต้องขัง

ด้านการบริการ บรรณารักษ์ควรจัดสิ่งพิมพ์ให้ผู้ต้องขังได้เห็นสิ่งพิมพ์ชัดเจน ชื่นชอบให้ผู้ต้องขังเกิดความสนใจอยากอ่าน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการใช้ห้องสมุดในวันหยุด

ด้านการประชาสัมพันธ์ บรรณารักษ์ควร เผยแพร่แนะนำการใช้ห้องสมุดแก่ผู้ต้องขังบ้าง เพราะผู้ต้องขังบางคนไม่ทราบว่า สามารถเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุดได้ หรือบางคนกลัวไม่กล้าเข้าห้องสมุด เพราะเข้าใจผิดว่าเป็นเขตหวงห้าม การประชาสัมพันธ์หรือการให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด บรรณารักษ์อาจทำเอง หรือเชิญวิทยากรซึ่งเป็นบรรณารักษ์จากภายนอกมาก็ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ต้องขังที่อาสาสมัคร เป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

ผู้ต้องขังที่อาสาสมัคร เป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ควรเป็นผู้ที่สนใจและตั้งใจทำงานห้องสมุดอย่างจริงจัง ควรได้รับคำแนะนำถึงขั้นตอนการทำงานอย่างชัดเจนจากเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เป็นบรรณารักษ์ เพื่อความคล่องตัว และริกกุมในการบริการ นอกจากนี้ อาจได้รับการแนะนำการดูแลรักษาซ่อมแซมหนังสือจากบรรณารักษ์ของห้องสมุดเรือนจำหรือบรรณารักษ์ที่เป็นวิทยากรจากภายนอก

ข้อเสนอแนะในการวิจัย ครั้งต่อไปอาจทำการศึกษาถึง

ผลการส่งเสริมการอ่าน เช่น การส่งเสริมการอ่านมีผลอย่างไรต่อการพัฒนาสภาพจิตใจของผู้ต้องขัง ต่อการปกครอง ควบคุม เพราะการอ่านอาจช่วยลดความก้าวร้าวของผู้ต้องขังลงได้

2. นิตยสารที่ผู้ต้องขังสนใจอ่านมากที่สุด เช่น สตรีสาร สกุลไทย แพรว
ดิฉัน ชวีญ เรือน โลกทิพย์ โลกดีลับ โดยศึกษาว่า ผู้ต้องขังสนใจอ่านบทความเรื่องใด
มากที่สุด เช่น ปัญหาสุขภาพ ความงาม งานประณีต ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ
ความต้องการในการอ่านที่แท้จริงอย่างละเอียด

3. ผลที่ได้จากการอ่านหนังสือในห้องสมุดมีส่วนช่วยให้ผู้ต้องขังประสบ
ผลสำเร็จ ก้าวหน้าในค่านิยมบ้าง เช่น การเรียน การศึกษาต่อเนื่อง การฝึกวิชาชีพ
การแก้ไขปัญหส่วนตัว เช่น สามารถนำความรู้ทางกฎหมายที่อ่านจากห้องสมุดไปเขียน
คำร้องต่อศาล โดยไม่ต้องจ้างทนาย